

ІНОЗЕМНА МОВА НАУКОВОГО СПРЯМУВАННЯ

(обов'язкова)

III (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

Освітня програма: Професійна освіта

Спеціальність 015 – Професійна освіта

Викладач: Степанова І. С.

Мова викладання: англійська

Семестр – 1-2 Кредитів ЕКТС – 6.

Лекцій – 16 год. (денна форма), 6 год. (заочна форма)

Практичних – 56 год. (денна форма), 18 год. (заочна форма)

Самостійна робота – 108 год. (денна форма), 156 год. (заочна форма)

Вид контролю: диференційний залік

Передумови для вивчення дисципліни. «Іноземна мова наукового спрямування» є обов'язковою освітньою компонентою підготовки доктора філософії, яка спрямована на формування мовних навичок з усіх видів мовленнєвої діяльності. Дисципліна базується на освітніх компонентах загальнонаукового спрямування «Іноземна мова професійного спрямування» та «Ділова іноземна мова» та безпосередньо пов'язана і доповнює професійно орієнтовані компоненти.

Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні мовленнєвих компетентностей, які відповідають рівню досвідченого користувача іноземної мови (C1).

Компетентності:

Інтегральна компетентність – Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері комп'ютерної інженерії, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

ЗК3. Уміння ефективно спілкуватися державною та іноземною мовами з широкою науковою спільнотою та громадськістю з актуальних питань комп'ютерної інженерії та комп'ютерних технологій.

ЗК5. Здатність до освітньої діяльності.

ФК5. Здатність забезпечувати розроблення та технічний супровід систем перетворення форми інформації, обробки та аналізу мовленнєвих сигналів, паралельної обробки, передавання і моніторингу даних.

ФК6. Здатність обґрунтовувати та захищати використані стратегії, проведені експерименти та застосовані методи інженерних і точних наук для вирішення задач і проблем в галузі інформаційних технологій і комп'ютерній інженерії зокрема.

Програмні результати навчання:

ПР01. Демонструвати знання в галузі комп'ютерної інженерії загалом та поглиблені знання в обраній галузі наукових досліджень зокрема.

ПР06. Ефективно працювати як індивідуально, так і у складі команди дослідників, самостійно приймати рішення та генерувати нові наукові ідеї.

ПР09. Уміння спілкуватись на професійному та соціальному рівнях, зокрема на спеціалізовані теми як державною, так і іноземною мовою. Читати та розуміти наукові англомовні тексти.

ПР10. Аргументувати вибір методів розв'язання науково-прикладної задачі, критично оцінювати отримані результати, представляти та захищати прийняті рішення.

ПР11. Викладати дисципліни професійного спрямування у закладах вищої освіти, вміти застосовувати сучасні педагогічні та інформаційні технології для забезпечення освітнього процесу.

Тематика

Змістовий модуль 1. Лінгвістичні особливості загальнонаукового та науковотехнічного тексту.

Тема 1. Наукова та літературна мова: граматики, стиль, вокабуляр. Синоніми, пароніми. Контекст, багатозначні слова та псевдо друзі перекладача.

Тема 2. Огляд артиклів та їх вживання. Переклад артиклів.

Тема 3. Мовні засоби вираження кількості. Запозичення при утворенні множини.

Тема 4: Порівняння та протиставлення. Способи перекладу.

Тема 5: Огляд системи часів. Узгодження часів. Переклад часових форм дієслова.

Тема 6: Пасив та актив. Переклад та імплікації.

Тема 7: Висловлення ймовірності. Модальні дієслова та їх еквіваленти. Модальність у мові та у загальнонародній мові. Імплікації. **Тема 8:** Огляд безособових форм дієслова. Дієприкметник та інфінітив. Типові конструкції та звороти мови науки.

Змістовий модуль 2. Функціонування мовних одиниць в комунікативно-мовленнєвих ситуаціях фахового та науково-академічного спілкування.

Тема 9: Читання: ознайомлювальне, оглядове, прогностичне. Швидкий перегляд великих за обсягом наукових текстів. Ключові слова тексту. Розуміння структурованих текстів. Розпізнавання підтексту та імплікацій.

Тема 10: Абзаци (параграфи), заголовки, засоби когезії та когерентності (логічні конектори тощо).

Тема 11: Поняття інтертекстуальності. Плагіат. Академічна доброчесність. Особливості цитування. Порівняння перехресних посилань. Розуміння текстів, які представляють різні думки чи теорії.

Тема 12: Візуально-риторичні засоби наукового дискурсу. Тлумачення таблиць, графіків, схем тощо. Розуміння описових текстів і звітів, які ілюструють графічну інформацію (включно зі стендовим звітом).

Тема 13: Читання блогів і текстів на наукових інтернет-форумах. Читання наукової кореспонденції.

Тема 14: Порівняння статей і тез конференцій, власне наукових і науковопопулярних статей. Специфіка звітів, рецензій, резюме, анотацій, стендових доповідей, кейсів.

Тема 15: Аудіювання: слів, фраз, над фразових єдностей, мікродіалогів, коротких та розлогих текстів. Практика вибору однієї відповіді з багатьох варіантів як метод перевірки розуміння прослуханого тексту. Заповнення пропусків в таблицях і графіках під час слухання як метод перевірки розуміння прослуханого тексту.

Тема 16: Розповідь про освіту, професійний досвід, навички та інтереси. Підготована розповідь (усна презентація) про власне наукове дослідження і участь в обговоренні презентацій інших аспірантів. Вживання засобів орієнтування аудиторії щодо загальної побудови виступу. Порівняння різних думок. Аргументоване обґрунтування власної думки. Представлення результатів власного наукового дослідження.

Теми практичних занять

Тема Пр1. Наукова та літературна мова: граматики, стиль, вокабуляр. Синоніми, пароніми. Контекст, багатозначні слова та псевдо друзі перекладача.
Тема Пр2. Огляд артиклів та їх вживання. Переклад артиклів.
Тема Пр3. Мовні засоби вираження кількості. Запозичення при утворенні форм множини.
Тема Пр4. Порівняння та протиставлення. Способи перекладу.
Тема Пр5. Огляд системи часів. Узгодження часів. Переклад часових форм дієслова.
Тема Пр6. Пасив та актив. Переклад та імплікації.
Тема Пр7. Висловлення ймовірності. Модальні дієслова та їх еквіваленти. Модальність у мові та у загальнонародній мові. Імплікації.
Тема Пр8. Огляд безособових форм дієслова. Дієприкметник та інфінітив. Типові конструкції та звороти мови науки.
Тема Пр9. Читання: ознайомлювальне, оглядове, прогностичне. Швидкий перегляд великих за обсягом наукових текстів. Ключові слова тексту. Розуміння структурованих текстів. Розпізнавання підтексту та імплікацій.
Тема Пр10. Візуально-риторичні засоби наукового дискурсу. Тлумачення таблиць, графіків, схем тощо.
Тема Пр11. Розуміння описових текстів і звітів, які ілюструють графічну інформацію (включно зі стендовим звітом).
Тема Пр12. Абзаци (параграфи), заголовки, засоби когезії та когерентності (логічні конектори, тощо).
Тема Пр13. Поняття інтертекстуальності. Плагіат. Особливості цитування. Порівняння перехресних посилань. Розуміння текстів, які представляють різні думки чи теорії.
Тема Пр14. Візуально-риторичні засоби наукового дискурсу. Тлумачення таблиць, графіків, схем тощо.
Тема Пр15. Розуміння описових текстів і звітів, які ілюструють графічну інформацію (включно зі стендовим звітом).
Тема Пр16. Читання блогів і текстів на наукових інтернет-форумах. Читання наукової кореспонденції.

Тема Пр17. Порівняння статей і тез конференцій, власне наукових і науковопопулярних статей. Специфіка звітів, рецензій, резюме, анотацій, стендових доповідей, кейсів.

Тема Пр18. Аудіювання: слів, фраз, над фразових єдностей, мікродіалогів, коротких та розлогих текстів. Практика вибору однієї відповіді з багатьох варіантів як метод перевірки розуміння прослуханого тексту. Заповнення пропусків в таблицях і графіках під час слухання як метод перевірки розуміння прослуханого тексту

Тема Пр19. Розповідь про освіту, професійний досвід, навички та інтереси. Вживання засобів орієнтування аудиторії щодо загальної побудови виступу. Підготована розповідь (усна презентація) про власне наукове дослідження і участь в обговоренні презентацій інших аспірантів.

Тема Пр20. Порівняння різних думок. Аргументоване обґрунтування власної думки. Представлення власного графіку, таблиці чи стендової доповіді.

Методи навчання та техніки, які будуть використовуватись

Основними методами навчання є:

- лекція-візуалізація;
- навчальна дискусія;
- презентація;
- спільні розробки;
- обговорення ситуаційного завдання; - інтерактивні методи;
- консультації.

Індивідуальні завдання. Робочим навчальним планом передбачені контрольна робота (для здобувачів заочної форми навчання). Крім того, за рішенням кафедри здобувачі готують реферати з окремих тем курсу та доповіді на щорічну науково-теоретичну конференцію викладачів, співробітників та здобувачів ВНТУ.

Форми та методи контролю. Відповідно до вимог регламенту навчального процесу для успішного засвоєння знань здобувачами та об'єктивного їх оцінювання здійснюється систематичний поточний

контроль знань, наприкінці вивчення курсу передбачається підсумковий контроль. Контроль знань здобувачів здійснюється на практичних заняттях. Поточний контроль організовано у формі вибіркового усного опитування та виконання практичних завдань. Модульний контроль організовано у формі тестових завдань. Оцінювання рівня виконання індивідуальної роботи робиться на основі перевірки змісту роботи та її захисту у формі співбесіди. Підсумковий контроль передбачає складання диференційного заліку.

Оцінювання результатів навчання

<i>Модуль 1</i>		<i>Модуль 2</i>	
Практичні заняття	Бали	Практичні заняття	Бали
Теми 1-8 (виконання лексикограматичних вправ, тестів, аналітичне читання та сканування текстів загальнонаукового характеру, участь в дискусіях)	30	Теми 9-16 (виконання лексикограматичних вправ, тестів, участь в дискусіях)	30
Написання	20	Презентація	20
реферату за темою дослідження.		власного наукового дослідження	
Сума за модуль 1	50	Сума за модуль 2	50
Сума за семестр 100 балів			

Критерії оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів на екзамені

Рівень компетентності	За нац. шкалою	За шкалою ЕКТ С	Критерії оцінювання
IV Високий (творчий) «5»	відмінно	А	<p>23-25 б.: Здобувач має глибокі і системні знання з усього теоретичного курсу, може чітко сформулювати поняття, використовуючи наукову термінологію з дисципліни, вільно володіє понятійним апаратом сучасних теоретичних засад предмета, об'єкта, методичних прийомів та процедур. Вміє застосовувати здобуті теоретичні знання у процесі розв'язання практичних задач. Володіє умінням проводити елементарну науководослідну роботу по вивченню та узагальненню актуальних проблем.</p>
III Достатній (конструктивний) «4»	добре «4+»	В	<p>21-22 б.: Здобувач має ґрунтовні знання, виконує практичні завдання без помилок, але може допустити неточності в формулюванні, незначні понятійні неточності у формулюваннях та класифікації. Знає про понятійний апарат сучасних теоретичних засад предмета, об'єкта, методичних прийомів та процедур які використовуються на підприємствах. Вміє застосовувати здобуті теоретичні знання у процесі розв'язання практичних задач. Володіє умінням проводити елементарну науководослідну роботу по вивченню та узагальненню актуальних проблем.</p>

	добре «4»	С	19-20 б.: Здобувач має ґрунтовні знання, виконує практичні завдання без помилок, але може допустити неточності в формулюванні, незначні понятійні неточності у формулюваннях та класифікації. Частково знає понятійний апарат сучасних теоретичних засад предмета, об'єкта, методичних прийомів та процедур які використовуються на підприємствах. Не повністю вміє застосовувати здобуті теоретичні знання у процесі розв'язання практичних задач. Володіє умінням проводити елементарну науководослідну роботу по вивченню та узагальненню актуальних проблем.
II Середній (репродуктивний) «3»	задовільно «3+»	D	17-18 б.: Здобувач знає основні теми курсу, виконує практичні завдання без помилок, але допускає неточності в формулюванні, понятійні неточності у формулюваннях та класифікації. Частково знає понятійний апарат сучасних теоретичних засад предмета, об'єкта, методичних прийомів та процедур які використовуються на підприємствах. Не повністю вміє застосовувати здобуті теоретичні знання у процесі аналізу та моделювання ситуацій.
	задовільно «3»	E	15-16 б.: Здобувач знає основні теми курсу, але його знання мають загальний характер, іноді непідкріплені прикладами. Замість чіткого термінологічного визначення пояснює теоретичний матеріал на побутовому рівні. Має прогалини в теоретичному курсі та практичних вміннях. Не здатен самостійно розв'язувати практичні задачі.

I Низький «2»	«незадовільно з можливістю повторного складання «2»	FX	9-14 б.: Здобувач має фрагментарні знання з усього курсу. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал. Мова невиразна, обмежена, розкриття змісту основних процесів та понять відбувається на побутовому рівні. Практичні навички на рівні розпізнавання.
	«незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни «2»	F	0-8 б.: здобувач повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно.

Політика курсу

Викладач та всі здобувачі, що вивчають цей курс, зобов'язуються дотримуватись таких положень «Кодекс етики ВНТУ», «Положення про академічну доброчесність здобувачів та науково-педагогічних працівників ВНТУ», «Положення про рейтингову систему оцінювання досягнень здобувачів у ВНТУ» та розуміють, що за їх порушення несуть особисту відповідальність.

Рекомендована література

Англійська мова

Базова

1. Armer T. Cambridge English for scientists. - Cambridge: Cambridge University Press, 2018.
2. Boellstorff T. How to Get an Article Accepted at American Anthropologist (or Anywhere). Online: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1548-1433.2008.00034.x/pdf>
3. Booth W C., Colomb G.G., Williams J. M. The Craft of Research. - 3rd edition. - Chicago: University Of Chicago Press, 2008.
4. Darian S., Ilchenko O. IMPACT: Writing for Business, Technology and Science - 2nd edition (revised). - K.: Akadempriodyka, 2012.

5. Glasman-Deal H. Science Research Writing: A Guide for Non-Native Speakers of English. - Imperial College Press, 2009.

6. Ilchenko O. The Language of Science = Англійська для науковців. - 4th edition, revised. - К.: «Едельвейс», 2016.

7. Ilchenko O. International Communication: Science, Technology, Education, Journalism (English-Ukrainian-Russian Dictionary): Англо-українсько-російський словник міжнародної комунікації: наука, техніка, освіта, журналістика (за загальною редакцією к.філол.н., доц. Жалая В.Я.). К.: «ЕДЕЛЬВЕЙС», 2016. - 632 с.

8. http://blogs.helsinki.fi/hes-eng/files/2011/03/HES_Vol2_Mauranen.pdf

9. Murphy R. English Grammar in Use. - Cambridge University Press, 2004

10. Wallwork A. English for Writing Research Papers - Springer, 2011.

11. Wallwork A. English for Research: Usage, Style, and Grammar. Springer, 2015.

12. Wallwork A. English for Academic Correspondence (English for Academic Research). Springer, 2016.

Допоміжна

1. Cambridge Preparation for the TOEFL Test. - Cambridge: Cambridge University Press, 2006

2. Collins Vocabulary for IELTS by Williams Anneli. - 2012.

3. Collins Listening for IELTS by Fiona Aish, Jo Tomlinson. - 2011.

4. Collins Reading for IELTS by Els Van Geyte. - 2011.

5. Collins Speaking for IELTS by Karen Kovacs. - 2011.

6. Common European framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment. Language policy unit, Strasbourg. Online: www.coe.int/lang-CEFR

7. Darian S. Understanding the Language of Science. - University of Texas Press, 2003.

8. Davis M. Scientific papers and presentations. - San Diego: Academic Press, 1997.

Німецька мова

Базова

1. Deutsch: Mittel zur Entwicklung der Sprechfertigkeiten für Aspiranten, Magistranten und wissenschaftliche Mitarbeiter / сост. О. М. Зюзенкова [и др.]. - Мн.: БГУИР, 2009. - 82 с.

2. Dreyer H., Schmitt R. Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik. - Max Hueber Verlag, 2001. - 370 S.

3. GRAMMIS 2.0. Das grammatische Informationssystem des Instituts für deutsche Sprache. Online, <http://hypermedia.ids-mannheim.de/index.html>

4. Prüfungstraining Daf: Goethe-Zertifikat C1. - Übungsbuch mit CDs (2) (German Edition). - Comelsen Verlag GmbH & Co, 2009.
5. Prüfungstraining Daf: Goethe-Zertifikat B2. - Übungsbuch mit CDs (2) (German Edition). - Comelsen Verlag GmbH & Co, 2019.
6. Raven S., Buscha A. Erkundungen Deutsch als Fremdsprache. KOMPAKT C1: Integriertes Kurs und Arbeitsbuch. - Schubert Verlag, 2010.
7. Swick E. German Grammar Drills. - McGraw-Hill Education, 2012.
8. Swick E. Practice Makes Perfect: Complete German Grammar, 2011.
9. Themen aktuell 1-3. - Max Hueber Verlag, 2003.
10. Базовий тематичний німецько-український словник / за ред.. Карпусь А.К., Кудіної О.Ф. - К.: Ленвіт, 1998.

Допоміжна

1. Бориско Н.Ф. Deutsch ohne Probleme: в 2 т. – К.: Логос, 2010. – 480 с.
2. Бочко Г.П., Кудіна О.Ф. Українсько-німецький розмовник. – К.: Освіта, 1998.
3. Паремская Д.А. Практическая грамматика (немецкий язык): учеб. Пособие. – Мн.: Высш. шк., 2001. – 350с.

Французька мова.

Базова

1. A. Joukovsky. Histoire de l'Ukraine. Paris: Éd. du Dauphin, 2014. - 290 p.
2. B.Chovelon, M. Barthe. Expression et style. Français de perfectionnement. - Presses universitaires de Grenoble, 2002. - 152 p.
3. Ch. Andant, M.-L. Chalaron. À propos. Cahier d'exercices - Presses universitaires de Grenoble, 2005. - 184 p.
4. Ch. Andant, M.-L. Chalaron. À propos. Livre de l'élève - Presses universitaires de Grenoble, 2005. - 176 p.
5. D. Chevalier-Wixler, D. Dupleix, I. Jouette, B. Mègre. Réussir le Dalf. Niveaux C1 et C2 du Cadre européen commun de référence. - Les Éditions Didier, 2007. - 240 p.
6. D. Dupleix, S. Vaillant. Guide officiel d'entraînement au TCF. Test de connaissance du français. - Les éditions Didier, 2010. - 96 p.
7. J. Tolas. Le français pour les sciences. Niveau intermédiaire ou avancé. - Presse universitaires de Grenoble, 2004. - 304 p.

Допоміжна

1. S. Poisson-Quinton, R. Mimran, M. Mahéo-Le Coadic. Grammaire expliquée i du français. - CLE International/VUEF, 2005. - 430 p.
2. S. Poisson-Quinton, R. Mimran, M. Mahéo-Le Coadic. Grammaire expliquée du français. Exercices - CLE International, 2005. - 224 p.
3. S. Poisson-Quinton, R. Mimran. Compréhension écrite. Niveau 4.1 Compétences B2. - CLE Intemational/Sejer, 2007. - 126 p. 4. S. Pons, G. Karcher, Test d'évaluation de français. 250 activités CLE International, 2006. - 128 p.
5. О.В. Максименко. Практикум з техніки перекладу. Французька мова. - К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2012. - 109 с. 11. О.В. Максименко. Усний переклад: теорія, вправи, тексти (французька мова). - Вінниця: «Нова книга», 2008. - 168 с.